

WILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

PIRMADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 19 D., 1947 M.

KAINA TRYS CENTAI.

Vilnis Talpina Daugiausia Zinių iš Tarybų Lietuvos. Platinkime Ją

Už Pastovios Taikos ir Liaudies Laimejimų Apsaugojimą!

VOLUME XXVIII, NO. 118.

Demokratai Pripažįsta: Wallace'o ūlta Auga

Mitingai Visoje Šalyje: Didis Pasisekimas

Demokratų Partijos Komitetas Atsargiai Nagrinėja Wallace'o Prkalbų Pasekmes

WASHINGTONAS, geg. 18.—Visi politiniai stebėtojai pripažįsta, kad Henry Wallace'o ūlta per paskutines kelias savaites po jo grįžimo iš Europos yra nepaprastai išaugusi. Masiniai Chicagoje, Clevelande ir kituose miestuose buvo dideli pasisekimai.

Imetė Bombą I.T.S.R.S. Pasiuntinybę Helsinky

HELSINKIS, geg. 18.—Nežinomi provokatoriai vakar įmetė bombą į Tarybų Sąjungos pasiuntinybės pastatą. Bomba sprogo kambaryje, kuriame visai nesirado žmonių ir niekas nenukentėjo.

CIO Vadas Aiškina Kodėl Derybose Su AFL Nesuistarta

WASHINGTONAS, geg. 18.—CIO pirmininkas Philip Murray pareiškė, kad vienybės derybos su Amreikos Darbo Federacija nepasisekė, nes AFL vadai reikalavo, kad visi nesutinkami būtų apkalbami AFL suvažiavime.

Platesnis Hollywood Tyrinėjimas Numatoma

LOS ANGELES, geg. 18.—"Ne-amerikinio" komiteto subkomisija pabaigė čia pirmą filmų industrijos "raudonumo tyrinėjimą", ir paskelbė, kad platesnis nuodugnėsnis tyrinėjimas seks.

Amerikos J. V. Delegatas Bandė Neleisti Jugoslavui Kalbėti JTO Saugumo Taryboj

LAKE SUCCESS, geg. 18.—Kuoet Jugoslavijos delegatas Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Taryboje Sava N. Kasanovic liudijo apie Graikijos Jugoslavijos pasienio neramumus, ir kaltino Graikijos valdžią, Amerikos delegatas H. V. Johnson bandė jį nutildyti.

Amerikos J. V. Delegatas Bandė Neleisti Jugoslavui Kalbėti JTO Saugumo Taryboj

LAKE SUCCESS, geg. 18.—Kuoet Jugoslavijos delegatas Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Taryboje Sava N. Kasanovic liudijo apie Graikijos Jugoslavijos pasienio neramumus, ir kaltino Graikijos valdžią, Amerikos delegatas H. V. Johnson bandė jį nutildyti.

Zinios iš Tarybų Lietuvos

Zvejai Nemune ir Baltijos Juroje Auga: Pavasario Darbai Sparčiai Yra Vykdinami

KAUNAS.—Nemune prasidėjo pavasario žvejyba. Lydekų žvejoti išvyko 55 Kauno žuvies gamyklos brigados, jungiančios apie 400 žvejų.

Tinkli Mezgėjos

KLAIPĖDA.—Zvejai rengiasi menkių žvejybai. Šiais metais čia pirmą kartą bus panaudoti žvejybai kablukai.

Utenos Apskrityje

UTENA.—Į darbą valstiečių laukuose įsijungė visi Utenos MTS traktoriai.

Aukščiausia Gresianti Basmė Centralios Tragedijou Kaltininkam: Tik \$10,000 Bauda

SPRINGFIELD, geg. 18.—Šį trečiadienį Illinois valstijos kasyklų inspektorius Medil ir jo padėjėjas Weir apkirto teismai atsakys į kaltinimus, kad jie yra atsakingi už Centralios sprogimą, kuriame žuvo 111 angliakasių.

Socialistas Atmeta Time Šmeižtus Prieš Komunistą Togliatį

ROMA, geg. 18.—Dešiniųjų socialistų vadas Ignazio Silone laikraštyje "Ora d'Italia" paneigė Amerikos žurnalo "Time" šmeižtus prieš komunistų vadą Togliatį.

Graikijos Fašistinė Valdžia—"Sutinkanti" Su Amnestijos Siulymais—Tešia Arestus

ATENAI, geg. 18.—Amerikos ambasadorius Graikijoje Lincoln MacVeagh padavė notą užsienio reikalų ministrai Tsaldario. Toje notoje Graikijos valdžia yra raginama prarasti politinę amnestiją.

Graikijos Fašistinė Valdžia—"Sutinkanti" Su Amnestijos Siulymais—Tešia Arestus

ATENAI, geg. 18.—Amerikos ambasadorius Graikijoje Lincoln MacVeagh padavė notą užsienio reikalų ministrai Tsaldario. Toje notoje Graikijos valdžia yra raginama prarasti politinę amnestiją.

Graikijos Fašistinė Valdžia—"Sutinkanti" Su Amnestijos Siulymais—Tešia Arestus

ATENAI, geg. 18.—Amerikos ambasadorius Graikijoje Lincoln MacVeagh padavė notą užsienio reikalų ministrai Tsaldario. Toje notoje Graikijos valdžia yra raginama prarasti politinę amnestiją.

J. Byrnes Pakėlė Balsą Prieš Karinę Isteriją

Wallace Kalbėjo Austine, Smerkė J. A. V. Papirkinėjimo ir "Dolerio Zenko" Politiką

WASHINGTONAS, geg. 18.—Buves valstybės sekretorius James F. Burnes padarė pareiškinį, kad jis skaito ir Amerikos valdžią atsakomingu už dabartinę karinę isteriją šalyje.

Arabai Boikotuos JTO Palestinos Komisiją

KAIRAS, geg. 18.—Taip vadinamoji Aukštoji Arabų Taryba, kurios priešais stovi buvusieji Jeruzalės muftis Husseinis, paskelbė, kad arbiškieji kraštai nekreipsis durtarbi į Palestinos komisijos nutarimus.

400,000 Streikavo Paryžiaus Srityje Už Algų Pakelimą

PARYZIUS, geg. 18.—Apie 400,000 Paryžiaus ir priemiesties sunkiosios industrijos darbininkų praėtos savaitės pabaigoje pravedė dvių valandų generalinį streiką už bonusų, kurių reikalauja Generalinė Darbo Confederacija.

C. G. T. ĮSPEJO REMADIERA

PARYZIUS, geg. 18.—Generalinės Darbo Konfederacijos (CGT) Paryžiaus vadai įsėjo Remadiero valdžią, kad jeigu darbininkų reikalavimai pakelti, CGT sauks generacijinį streiką.

Socialistas Atmeta Time Šmeižtus Prieš Komunistą Togliatį

ROMA, geg. 18.—Dešiniųjų socialistų vadas Ignazio Silone laikraštyje "Ora d'Italia" paneigė Amerikos žurnalo "Time" šmeižtus prieš komunistų vadą Togliatį.

Graikijos Fašistinė Valdžia—"Sutinkanti" Su Amnestijos Siulymais—Tešia Arestus

ATENAI, geg. 18.—Amerikos ambasadorius Graikijoje Lincoln MacVeagh padavė notą užsienio reikalų ministrai Tsaldario. Toje notoje Graikijos valdžia yra raginama prarasti politinę amnestiją.

Graikijos Fašistinė Valdžia—"Sutinkanti" Su Amnestijos Siulymais—Tešia Arestus

ATENAI, geg. 18.—Amerikos ambasadorius Graikijoje Lincoln MacVeagh padavė notą užsienio reikalų ministrai Tsaldario. Toje notoje Graikijos valdžia yra raginama prarasti politinę amnestiją.

Graikijos Fašistinė Valdžia—"Sutinkanti" Su Amnestijos Siulymais—Tešia Arestus

ATENAI, geg. 18.—Amerikos ambasadorius Graikijoje Lincoln MacVeagh padavė notą užsienio reikalų ministrai Tsaldario. Toje notoje Graikijos valdžia yra raginama prarasti politinę amnestiją.

Kasdiena—

Isterika Luce Laisvė Nepaiso Vienybės Studentai Pas Wallace

Amerikos militariniai žinovai Europoj, kaip rašo Russell Barnes, mano, kad karas su Tarybų Sąjunga yra nepamatuota. Tai yra daugiau isterika.

Henry Luce sako, instruktažus savo žurnalo rašytojus, kad jie negali rašyti politiniais ir ekonominiais klausimais straipsnių, kaip jie nori, kad tie straipsniai bus taisomi ir keičiami redakcijoje.

Daug garbinama ir dažnai keikiama ir padangas spaudos laisvė Amerikoj yra laisvė tievis, kurie kontroliuoja didžiūsius laikraščius ir žurnalus.

Kas kita rašantiems į juos.

1941 metais 10,300,000 dirbo po umjų sutartimis su smdytojais. 1946 metais jau dirbo 14-800,000.

Darbo umijos taigi smarkiai auga, vis daugiau milijonų darbininkų suorganizuoja.

Fabrikantus tas vis labiau baugina ir jų bernai Kongrese bruka įvairius įstatymus prieš umijas.

National Religion & Labor Foundation pasmerkė Hartley ir Tafto bilius prieš darbo umijas. Atakos ant umijų, sako tos fondacijos vadai yra taip jau moralinis ir dvasinis klausimas, nes tai yra pasikėsinimas ant daugumos žmonių gerbio ir pavojingas visai Amerikai.

Gerei, kad ir dalis dvasiškijs ima suprasti, kad jos pareiga kovoti prieš priespaudą ir betiseje.

Philip Murray teisingai pastebi, kad ADF vadų užsispyrimas, jog CIO umijos turi sugrįžti Federacijai ne jokiu sąlyga, reikiškų toms umijoms "ženyba su nuygyvenusiais supratimais ir vertybėmis".

Amatinis umizmas atgyvenęs savo dienas. Tai geriausia parodė, kad ADF negalėjo suorganizuoti ne tik plieno, bet ir automobilių ir elektros industrijų darbininkų.

Industriinės CIO umijos tai padarė.

Mes jau buvome pirmiausia nurode, kad ADF vadai veikiausiai nori tik savo narius boyvoti neva kalbėjimai apie vienybę. Vienybės tikrume apie nenyrę.

CIO umijos negali grįžti į Federaciją atmetant industrinį umizmą. Tai būtų grįžimas atgal, o ne eijimas pirmyn.

5,000 Michigan Universiteto studentų, kaip skelbia Federated Press, vietoj pietų, nuėjo į Henry Wallace mitingą, Ann Arbor'e.

Vargiai bent uris iš mūsų vyriausybininkų sutraukti į savo mitingą tiek studentų tokiu laiku.

St. Louis Post Dispatch ir Baltimore Sun siuntinėja savo korespondentus su Wallace.

Pirmiaut tik prezidentinios kandidatams tiek svarbios laikraščiai priduoavo.

V. Andrusis.

ORAS: Svelniau ir gieda.

"VILNIS"

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States per year \$7.00, six months \$3.75, Chicago \$9.00, six months \$4.75, Canada \$9.00, six months \$4.25, foreign countries \$9.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$9.00, six months \$1.75; outside of Chicago, one year \$2.50, six months \$1.50.

Advertising rates on application.
3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone VICTory 7325-7326

Entered as second class matter September 26, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Prieš Vergijos Bilų

Philip Murray sako, jog Kongrese esanti bilai prieš unijas sudarys sąlygas godiems samdytojams nusukti darbininkų algų dalį.

George Meany, ADF išdinkinys, sako, kad tie bilai praversti įstatymais griautų unijas ir būtų stengiamasi sugrąžinti darbininkams tokia padėtis, kuri buvo 60 metų atgal.

Abu jie ragina dar labiau prieš tuos bilus kovoti.

National Maritime Union konferencija San Francisko sūlo praversti visos šalies plotme protesto streiką prieš Hartley ir Taft bilus.

Konferencija taipgi pasiuntė prezidentui Trumanui telegramą, kurioje ragina vetuoti bilus prieš unijas.

Reakcininkai Kongrese nenori skaityti su daugumos Amerikos žmonių valia. Jie priima tuos bilus, nors milijonai žmonių priešais. Atrodo, kad protestai vis dar nėra tiek dideli, kad kietai akčius reakcininkus priversti savo skymų atsizadėti.

Reikia dar daugiau, dar didesnių protestų.

De Gasperi Laukan

Alcide De Gasperi, kuris norėjo Trumano doktrina pasinaudoti ir padaryti savo valdžią labiau reaktive, be komunistų, jau nebus premieru. Naujuoju Italijos premiu skiriamas Francesco Nitti. Šis irgi nori mažiau komunistų ir socialistų ministerijų, bet jis nenori įprašyti, kad kairiųjų ministrų skaičius būtų sumažintas ir kitų partijų žmonių įleista. Jis nesistengia prievarta tai daryti. Jis prašo komunistų ir socialistų nusileidimo tuo klausimu. Jisai manė, kas atsitiko su de Gasperi, kuris manė pamandratu.

Ar Nitti turės geresnio pasisekimo už de Gasperi kol kas nežinoma. Aišku tas, ir tai svarbu, kad Nitti jaučia galybę komunistų ir socialistų ir žino, kad Trumano sūlomis pinigai visiems, kas sakosi kovoją prieš komunizmą, Italijos žmonių labai nesužadė, ir kad be komunistų Italijos valdžia vargiai galės pasilaikyti, ypač jei komunistai prieš ją išstotų.

Nori Susimylėjimo Kriminalistams

Pranešimas iš Londono sako, jog Britanijoje eina didelė agitacija už lengvą baidimą ar visai nebaudimą Vokietijos karo kriminalistų, kurie dabar teisiama ir dar bus teisiamą.

Britanijos ir Amerikos atstovų pastangoms Hjalmar Schachtas visai buvo išteisintas Nuernberge, bet paskui jį vokiečių teismas pasmerkė 8 metams kalėjimo. Vokiečiai labai pasipiktino tuo išteisinimu.

Kuomet karo kriminalistams norima susimylėjimo, Amerikos militarinė valdžia skelbia mirties bausmes tiems, kurie dalyvaus 'maisto riaušėse', mat dabar vokiečiai kelia streikus ir demonstracijas už daugiau maisto jiems skyrimą.

Tai, karo kriminalistams mielaširdystė, o alkaniems vokiečiams žiaurius bausmes. Aišku, tas nevilioja vokiečių palaikyti Amerikos ir Britanijos puse.

Nana žinių agentija praneša iš Berlyno, kad turtingesnieji vokiečiai gerokai nusiminę. Jie mano, kad Vokietija bus padalinta į dvi, kad Amerika ir Britanija neleis centralizuotos valdžios, o TSRS neatsuks su jų politika.

Turtingiesiems geriau Amerikos ar Bri-

ty zonose. Jie paliekami, kad panaudoti juos savo politikai. Sovietų zonoje gi darbininkams geriau. Darbo unijos ir politinės darbininkų partijos ten vis daugiau ir didesnį vaidmenį lošia.

Karo kriminalistams lengvinamos, o darbo žmonėms sunkinimas padėties vis daugiau vokiečių palenkia link TSRS.

Tikintieji Nusivylia

Kanados lietuvių laikraštėje "Liaudies Balsas" skaitome:

"Ant kiekvieno žingsnio šandien galima sutikti dejuojant, kad žmonės kryps-ta nuo bažnyčios, nuo tikėjimo. Rosos, kad kiekvienas, kuris tik nutolsta nuo bažnyčios ir tikėjimo, pražusta. Tuo tarpu mes vis matome, kad taip nebūna. Statistika negali įrodyti, kad tikintieji mažiau nusikaltimų padaro. Priešingai, mažiau nusikaltėlių netikinčiųjų tarpe."

Katalikų bažnyčia šiuo tarpu ypač yra didžiausia reakcijos ir net fašizmo rams-tis. Fašistinės valdžios pasilaiko tik Ispanijoje, Portugalijoje ir Argentinoje, kur bažnyčia dar galina.

Liaudis ir katalikiškose šalyse tačiaus tuo labai nepatenkinta. Vis aiškiau pastebėdama tą bažnyčios rolę nusivylia, ima šalintis bažnyčios.

Žmonės daugiau apšviestos, mokslo įsi-gyja ir tas neigiamai atsiliepia į tikėjimą. Anot "Liaudies Balsas":

"Žmonės nustoja tikėti už tai, kad per-sitikrina; jog nėra į ką tikėti. Ir niekas to nesulaukys. Geriausia būtų bažnyčią vadams surasti įrodymus, kurie tikintųjų išmoksintų žmogų, jog yra į ką tikėti. Bet jie to nedaro. Jie tiktai baugina, kad žmogus prapuls."

Žmonės ypač lengviau persitikirina ma-tydami kasdieniniame gyvenime, kad vie-naip mokinama, o kitaip daroma.

Katalikų bažnyčios viršūnių fašizmo palaikymas vis mažiau paslepjamas, o juk karė prieš fašizmą tiek daug jėgų padėta, tiek gyvasių paklota.

Nenuostabu, jei daug žmonių atšala nuo bažnyčios.

Čiango "Demokratija"

Kinijos universitetai studentai eina streikam. Jau išėjo penki universitetai 66,000 studentų. Streikas plintąs.

Studentai protestuoja prieš policijos puldinėjimus, taipgi prieš mizernai žemas mokytojų algas ir prieš kitus neigiamus valdžios žygius ryšium su mokykla.

Studentai Kinijoje yra politiniai bud-riausia visuomenės dalis. Jie nori šalės demokratijos. Jie veikia. Čiang Kai-šeko policija dėlto juos puldinėja. Profesoriai dažnai randama užmušti. Studentai kal-tina slaptąją policiją iš pasaly žudyme Kinijos demokratiškų profesorių ir stu-dentų.

Tokia tai Čiang Kai-šeko demokratija. Į ją reikia kiek geriau žiurtelti, nes labai galima, kad Trumano doktrina einant, ir Čiango valdžia gaus pinigų "kovai prieš komunizmą".

Apie davimą Korėjai pusės biliono do-lerių jau dabar kalbama.

Wallace Tesia

Detroito ir studentai, Michigan Univer-siteto, ir pažangioji visuomenė taipjuo entuziastingai sutiko Henry A. Wallace, kaip ir Chicagoje. Mitingai buvo kupini, perpildyti.

Wallace kalbos, kaip paduoda Federat-ed Press taip entuziastingai sutikta kaip ir Chicagoje.

Is Detroit jis nuvyko į Austin, Texas, o is ten vyks į Los Angeles, Seattle, Den-ver ir dar kelias vietas. Wallace kalba pasiekis šimtus tūkstančių žmonių. Ji randa karšto pritarimo.

Tie mitingai geriausia rodo, kad Tru-mano doktrinai Amerikos žmonės priešai. Amerikoje reikia namų, kitų page-rinimų, o mūsų valdžia siūlo \$400 milijonų gelbėjimui Graikijos ir Turkijos valdžijų, kurių patys tų šalių žmonės nori nusikratyti.

Wallace eina prieš tai ir randa didžiausio pritarimo.

APŽVALGA

PAGIEŽA BAIGIA JUOS SUESTITI

Kai kurie lietuvių laikraščių redaktorių baigiami esti piktos pagiežos. Ta liga juos apėmė ir vis labiau naikina griuvus Lietuvuje tautininkų valdžiai.

Iki gyvavo tautininkų režimas Lietuvos rašytojai, tokie kaip Petras Cvirkas, Salomėja Nėris, Liudas Gira ir kiti, buvo garbinami ir "Drauge" ir "Naujienose". Tie rašytojai tada kalbėjo pusbalsiai. Jie rašė labai rezervuoti, nei Smetonos režimas neleidžia laisviau rašyti.

Griuvus tam režimui ir Lietuvai tapus laisva, kaip liaudis taip ir jos rašytojai garsiau prabilo, visai burna emė kalbėti.

Trys paminėti Lietuvos rašytojai mirė. Paskelbus žinią apie Petro Cvirkos mirtį, klerikalų "Draugas" štai kaip atsiliepė:

"Prieš kiek laiko mirė Liū-das Gira, jauna poelė Salomėja Nėris, o dabar ir Cvirkas. Visi trys buvo parsiadavę Mask-vai, rašė Stalinui himnus. O gal juose sužinė albudu ir lyg vė-lys pradėjo juos graužti dėl tė-vynės išdavimo ir tai pagreitino jų mirtį. Juk ir Judas nei-gali gyveno Kristų išdavęs."

Tai yra kalba nesužadandžių pagiežos, kerštų per-mirkusių žmonių. Klerikalų vežimam įsikin-ke "Naujienų" redaktorių irgi kaip drignių užvalges sapalioja:

"Cvirkas buvo vienas iš jau-nųjų Lietuvos rašytojų, palin-kęs ir radikalizmas, bet aiškios pasaulžiūros neturėjęs. Jisai paršė keletą apysakų, iš kurių labiausia žinoma "Frank Kruk". Bolševikams okupavus Lietuvą 1940 m., Cvirkas pasid-žarstas tų "išlavintųjų" garbinatojas ir intams. Kasd pa-skui okupantai iš Lietuvos pa-bėgo, tai su jais išdėmė į Ru-siją ir Cvirkas."

PETRAS VAICIŪNAS

DARBU MYLĖTI TĖVYNĖ

Ne žodžiais, bet darbu mylėti Tėvynę. Verst kalnus, kurt daiga—nerimt amžinai. Nuo priešų Tėvynę, kaip liūtai apgyne, Mes lemsim sau laime—laikų milžinai.

Kiekvienas mūs žygis, aidas alviensas Lai skamba brolybės tarybų garbe... Tėvynė—svajonės ir žydidintis plienas, Kad būtų graži ir giesmėj ir darbe.

Mylėsim Tėvynės žemę ir dangų, Brandinsim jai varpas, žiedingus sodus, Mylėsim jos jūrmarių vieškelį bangų,—Lai bėga jos kelias—darbais nebodus.

Mylėsim Tėvynę, kaip motiną mylim, Stiprėsim jos oru, budėsim kariais... Su ja ir komunon mes žygdarbių myliom, Su ja mes į saulę audrų sukūriais...

Tėvynė ir džiaugsma, ir širdgelio opią... Jai staklių daina ir jurginai margi... Tautų ji draugystėj į garbę lai kopia, Te niekad neušta diena jai vargi.

(Petras Vaiciūnas pirmą įsikurimo tarybinės valdžios buvo katalikų poetas, ejęs su krikščioniom demokratais. Jis ir dabar gyvena Lietuvoje ir rašo. Šis jo eilėraštis tilpo laikraštyje "Literatūra ir Menas", leidžiamam Vilniuje. —"Vilnies" Red.)

KULTŪRINIO LIETUVOJE GYVENIMO ŽINIOS

Enciklopedijų, Žodynų ir Mokslo Literatūros Leidykloje.

Vilnius.—1946 Valstybinė Enciklopedijų, Žodynų ir Mokslo Literatūros Leidykla išleido 26 originalius ir verstinius veikalus. Iš originalių spaudoje (pradėti, ar jau baigiami spausdinti) yra 38 veikalai: Barono "Rusų-Lietuvių kalbos žodynas", akademiko J. Balčikonio redaguojamas "Lietuvių kalbos žodynas", II tomas, akademiko J. Matulio "Kolooidų chemija", akademiko T. Ivanausko "Lietuvos paukščiai" II tomas, prof. Dr. J. Kriščiūno "Bitininkystė", prof. V. Ruokio "Dirvožemio mokslas" ir kt.

1947 metais numatyta pa-ruošti ir išleisti 90 veikalų, kurių tarpe 5 žodynai, "Aukštųjų mokyklų mokslo darbai" II tomu, "Naujoji istorija", "Vidurinių amžių istorija", eilė bibliografinių veikalų, populiarios mokslo literatūros 38 veikalai.

Rašytojai Skaitė Paskaitas

Vidurinių mokyklų pava-sario atostogų proga Švietimo Ministerija surengė Vil-niujie visos Tarybų Lietuvos gimnazijų ir mokytojų semi-narijų literatūros mokyto-jams seminarą, kurio metu buvo paskaitytas ciklas pas-kaityti. Šiame seminare pas-kaitytas skaitė ir Tarybinų Rašytojų Sąjungos nariai, Sąjungos pirmininkas dr. P. Cvirkas skaitė apie lietu-vių tarybinės literatūros už-davinius dabartiniu metu, dr. V. Mykolaitis-Putinas—apie lietuvių literatūrą iki 1905 m., dr. K. Korsakas—apie tautinio sąjudžio lietu-vių literatūrą, dr. A. Ven-clova skaitė paskaitas keliomis temomis: apie lietuviš-kes knygos 400 metų sukak-tuves, apie Donelaitį, apie rusų tarybinę literatūrą dr. J. Simkus—apie lietu-vių tarybinę literatūrą ir dr. J. Būtenas—apie litera-tūrą buržuazinėje Lietuvoje ir apie Tėvynės karą ir lie-tuvių literatūrą.

Vidurinių Mokyklų Mokytojams.

Pas tų laikraščių redaktorių jau neliko nė paprasto padorumo, kad leisti teisę kitiems žmonėms prie jų pa-žiūrų,—tą pačią teisę, kaip jie turi prie savo pažiūrų. Kas tik kitaip mano, kas tik neverkia žlugusio Lietu-voje fašizmo ir klerikaliz-mo, jie kiekvieną niekina, dergia.

Jie niekina gyvus ir mi-rusius.

Jie plūstasi kaip neblaivi. Jie ir yra neblaivi. Neapy-kanta juos baigia esti.

Jie nesuvaldo savo piktu-mo ir keršto, kad Lietuvos valdžia dabar yra pačių žmonių, o ne ponų, ne tų re-daktorių vienmienių, kurie engė Lietuvą per daug me-ty, bet kurių valdžiai atėjo galas.

Jie nesitveria piktumu matydami, kad valdžia, ko-kios jie nori, Lietuvon jau negrįž, kaip negrįž carizmas buvusion Rusijon.

Smetonizmas, kaip ir kle-rikalizmas Lietuvoje vi-siems laikams žlugos.

jektai, kurie ir premijuoti. Vienas projektas pasiūlytas Architektūros Valdybai įs-gyti.

Paminklas Gen. Černiachovskui.

Šiais metais Vilniuje, Čer-niachovskio aikštėje, bus pa-statytas paminklas—monu-mentas generolui Černia-chovskui. Paminklo projek-tą paruošė stalininės premi-jos laureatas skulptorius Tomskis.

Pergalės Paminklas Šiauliuose.

Siemė Šiauliuose Perga-lės aikštėje bus pastatytas Didžiojo Tėvynės karo žy-giamas atžymėti paminklas.

Paminklo ansamblyje tri-būna su joje iškaltais vė-liauvomis ir įrašais. Centri-nių paminklo objektu yra 4 metrų aukščio kario skulp-tūra. Paminklo autorius—dail. A. Penkovas.

Vaikų Piešinių Paroda.

Meno reikalų komitetas prie TSRS Ministrų Tarybos ir kitos įstaigos šiais metais organizuoja Maskvoje tie-trąją vaikų piešinių parodą, kurioje bus parodyti iš visų sąjunginių respublikų, ser-čių ir kraštų atrinkti geria-ši nuo 6 iki 15 metų amžiaus vaikų piešiniai.

LIETUVIŲ RASYTOJAI APIE MASKVĄ.

TSRS Tarybinų Rašyto-jų Sąjungos iniciatyva lei-džiamas "rinkinys, kuriame bus sudėti įvairių tarybinų tautų poetų ir prozaikų kū-riniai, skirti mūsų didžio-sios Tėvynės sostinei Mask-vai, ryžiumi su jos šiemet sueinaciu 800 metų jubile-jum. Į tai rinkinį pasiūta pažodiniai vertimai Salomėja Nėris, A. Venclovas, K. Korsako, V. Valsinienės, E. Mieželaičio, Liūdo Giros, V. S. Giros ir T. Tilvyčio eilėraščių.

Maskvos jubiliejų rengia-si atžymėti taip pat mūsų li-teratūros žurnalas "Perga-lė" bei laikraštis "Literatū-ra ir Menas". Prof. J. Žiugž-das rašo straipsnį apie Mask-voje reikšmę lietuvių kultū-ros išsivystymui. Eilė rašy-tojų rengiasi parašyti atsi-minimus apie lietuvių gyve-nimą Maskvoje Didžiojo Tė-vynės karo metu. Numato-ma išleisti ir atskiras leidė-ny, skirtas Maskvos 800 metų jubiliejui.

Muzikos Kuryba Tarybų Lietuvoj

J. Banaitis.

Iš vokiškųjų okupantu išvauduotoje Tarybų Lietuvoje greit ėmė atsigausti ir mūsų muzikinė gyvenimas. Per 1944 ir 1945 metus mūsų kompozitoriai, įsijungę į Tarybų Lietuvos kūrybinį gyvenimą, parašė eilę vertingų muzikos veikalų. Sakysim, J. Gruodžio "Simfoninės variacijos" savo meniniu brandumu, liaudine tematine medžiaga, muzikinės faktūros šviežumu, originalumu ir kompozitoriaus savitu kompoziciniu braižu, A. Klenickio širdingai tarybinė, geros melodinės linijos kantata "Marija Melnikaitė" (S. Nėries žodžiais), St. Vainiūno pirmas mūsų muzikinėje literatūroje koncertas fortepionui, B. Dvaronio įdomi, liaudine medžiaga pagrįsta koncertinė uvertiūra, gausus mūsų kompozitorių kamerinių veikalų skaičius, eilė tarybiniais tekstais dainų — tai tu nepilni dviejų metų muzikinės kūrybos balansas, kuris negali būti lyginamas su buržuazinių laikų net išties dešimtmečiu.

1946 m. mūsų muzikinė gyvenimas labiausiai lietuviškos dainų šventė, įvykusią liepos mėnesį. Metų pradžioje įvyko visos Tarybų Lietuvos chorvedžių suvažiavimas, kuriame jie buvo paspažindinti su šventės repertuaru ir jo vykdymu. Buvo suruoštas tarybinis dainų konkursas, kurių geriausias buvo įtrauktas į Dainų šventės repertuarą. Iš jų D. Andriulo "Manoj Lietuva" (J. Šimkaus žodžiais), J. Švedo "Tarybų Tauta" (A. Venclovos žodžiais) prigijo visame krašte ir dabar plačiai liaudies dainuojamos.

Didžiuliu įvykiu ne tik mūsų muzikiniame gyvenime, bet ir mūsų tautos istorijoje, reikia laikyti 1946 metų liepos mėnesį, Vilniuje įvykusią Dainų šventę, kurioje dalyvavo 12,000 dainininkų iš visos Tarybų Lietuvos. Tai buvo mūsų tarybinės kultūros didžiulė šventė, vaizdžiai parodžiusi tarybinės santvarkos gyvybingumą, pranašumą, parodžiusi, kad tik tarybinis keliu žengdama mūsų tauta, kurdamas socialistinio turinio lietuviškąją kultūrą, gavo jai neaprepiamo vystymosi, nuolatiniu augimo tvirtą pagrindą. Tik gaila, kad Dainų šventės dalyvių dauguma buvo moksleiviai, tuo tarpu mūsų profsąjunginė chorinė saviveikla nepergeriausiai joje dalyvavo. Iš to turi pasidaryti rimtas išvadas atčiai mūsų profsąjunginių organizacijų ir Liaudies Kūrybos Namų vadovai, kurių uždavinys kuo skubliausiai organizuoti chorinę saviveiklą gamyklose, įmonėse bei įstaigose. Mes turime ruošti naujas Dainų šventes, kurios nepalyginamai turi būti geriau ir didingiau paruoštos.

Reikšmingas įvykis mūsų muzikiniame gyvenime buvo ir Dainų šventės metu įvykusios visos Lietuvos geresniųjų chorų varžybos, kuriose, pavyzdžiui, Vilniaus ir Kauno Universite-

ty, Kauno "Paramos," Vilniaus S. Nėries vardo gimnazijos, Marijampolės jaunosios deklamatorės pasirodė ne tik gerai suorganizuoti, bet ir pasiekė gana aukšto meninio lygio.

Svarbus įvykis mūsų muzikiniame gyvenime buvo 1946 m. sausio mėnesį Kaune įvykusia baigiamoji mūsų krašto meninės saviveiklos olimpiada, kurioje gražiai pasirodė Tėsių choras su orkestru, kankininkės, Marijampolės šokėjos, išskelbė ir išpopuliarinusios mūsų taurių tautinį mergaičių šokį "Sadutė," Ukmėgės dramos ratelis, eilė pavienių gabų saviveiklininkų, kaip Marijampolės jaunosios deklamatorės.

Praeity metų rudenį, po rajoninių peržiūrų, Vilniuje įvyko šokių ir muzikinių kolektyvų peržiūra. Čia gerai pasirodė Vilniaus Universiteto tautinių šokių kolektyvas ir akordionistai Leocira dalyvavo visasąjunginėse peržiūrose užbaigiamajame koncerte, Maskvos Didžiojo Teatro scenoje. Už savi-

veiklinį meną jie gavo pagyrimą ir atžymėjimo raštus. Vis dėlto mūsų meninė saviveikla turi didelį trūkumą. Jos vadovai labiau dirba tik ruošdami kolektyvus peržiūrom, o paskiau vėl apsiliečia. Šitokio darbo metu pirmoji eilė turėtų atsisakyti mūsų meninės saviveiklos vadovai, kurių daugumas profesionalai. Jie turi kasdien ugdyti meninės saviveiklos kolektyvus, kelti jų meninį lygį. Jei mūsų chorinė ir tautinių šokių saviveikla yra gana išsiplešiusi po visą kraštą, jei ji yra ir ne žemo meninio lygio, tai draminį ratelį, tautinių instrumentų, liaudies orkestrų, "kapelijų," individualios saviveiklos, liaudies įvairaus pavidalo kūrybos saviveikla mūsų dar visai užleista. Dramos rateliam repertuaru trūkumas, jiems paramos neteikimas iš teatrinio profesionalų pusės artimiausiu laiku turi būti pašalintas. Tai Lietuvos TSR Rašytojų Sąjungos Dramaturgų sekcijos, Liaudies Kūrybos Namų ir atskirų teatrų — centrinių ir periferinių — tiesioginė pareiga. Liaudies Kūrybos Namams laikas susirūpinti individualiais, įvairaus žanro mūsų saviveiklininkais, laikas su metodine pagalba paskubėti ir liaudies įvairaus pavidalo meno kūrėjams, laikas užmegzti ryšius su mūsų krašto dainininkais, pasakotojais, audėjomis, drožėjais. Reikia visur rirtumuo susirūpinti ir išskirti mūsų liaudyje slypinčius talentus, jiems padėti.

1946 m. simfoninės muzikos propagavimo srityje, nors ir neturint pastovaus simfoninio orkestru, padaryta permaža. Tiesa, metų pabaigoje Valstybinė Filharmonija, Respublikinio Radijo Komiteto pagalba, pradėjo ruošti reguliarią simfoninius koncertus, bet sūspėjo jų suruošti nedaug. Iš simfoninių koncertų atžymėtini: simfoninis koncertas, skirtas Rinkimams į TSRS Aukščiausiąją Tary-

ba, kurio programoje buvo atlikti naujieji Lietuvos tarybinių kompozitorių veikalai (A. Račiūno pirmoji simfonija, St. Vainiūno koncertas fortepionui ir B. Dvaronio koncertinė uvertiūra), B. Dvarionui dirguojant, simfoninis koncertas, skirtas tarybinei muzikai (D. Šostakovičiaus V-ji simfonija, A. Klenickio kantata "Marija Melnikaitė" ir S. Prokofjevo kantata "Aleksandras Nevskis"), be to, atskiruose koncertuose pirmasis išpildymais mūsų muzikinei publikai buvo padeonstruotas J. Gruodžio sodriai praskambėjusios "Simfoninės variacijos" ir Didžiojo Spalio sukaktuvių iškilminguose koncertuose A. Račiūno kantata "Išlaisvintai Lietuvai," A. Klenickio dirguojant.

Jei simfoninės muzikos srityje šis tas praeitais metais nuveikta, tai kamerinės muzikos srityje padaryta žymiai mažiau. Metų pradžioje gražiai rodėsis valstybinis trio, dėl vieno dalyvio ligos nepateigė reguliariai koncertuoti. Girdėtuose trio koncertuose išgirdome ir mūsų kompozitorių naujaujusius, pirmas šios rūšies kregždės mūsų muzikinėje literatūroje, kūrinius — St. Vainiūno ir J. Pakalnio fortepioninuri tu. Kaip vienas, taip ir antras mūsų kompozitoriai parodė gerą šios rūšies kamerinės technikos apvaldymą, vienoje kitoje vietoje sutvirtėjo tikras kūrybinis pulsas, originalus polėkis. Šia kryptimi dirbdami tuodu mūsų kompozitoriai gali pasiekti brandžių vaisių. Pastaruoju metu persiorganizavęs" mūsų valstybinis styginis kvartetas šiais metais ruošiasi nuolatiniams, eiliniams savo koncertams. Jų programose, reikia tikėtis, greitai laiku išgirsime mūsų naujuosius K. Galkausko ir A. Klenickio styginius kvartetus.

Atsigaavo ir solistų koncertai. Buvo A. Staškevičiūtės, tenoro Lukštaraupio, smuikininko prof. Targonskio, violončelisto Seidelo, pianistų: prof. Ginsburgo, B. Dvariono, St. Vainiūno, N. Dukstulskaitės, J. Karnavičiaus koncertai. Sonatiniai vakarai nemažas indelis mūsų muzikinį balansą. Kamerinės muzikos propagavimo bare prieš mūsų Valstybinę Filharmoniją šiais metais stovi labai rimti ir atsakingi uždaviniai. Turi būti išgyvendintas visoks atsiktiktinumas, o muzikinė gyvenimas turi būti vykdomas pagal iš anksto nustatytą planą.

Didelį koncertinį darbą praeitais metais nuveikė Liaudies dainų ir šokių Ansamblis bei Filharmonijos choras. Jų per metus paruoštos kelios programos, pakartotinos gastrolių po periferiją turėjo didelį muzikiniai meninį poveikį, tik, deja ir pirmojo ir antrojo kolektyvo repertuaru dar iki šios dienos tarybinė tematika užima permažą vietą. Šią spragą nedelsiant turi išlyginti šių kolektyvų

meno vadovai (J. Švedas, A. Lėliukas), pasitelkę mūsų poetus bei kompozitorius, pasirinkdami kitų tautų tarybinės tematikos kūrinius. Atskirai atžymėtinos Liaudies Ansamblio su pasisekimu Maskvoje praėjusios gastrolių. Mes savo liaudies dainą, tautinį šokį, liaudies instrumentų orkestrą parodė mūsų Didžiosios Tėvynės sostinėje, susilaukę palankaus, šilto vertinimo, turime žengti toliau, atkakliai dirbti ir pasiekti didesnių laimėjimų tematiniu bei meniniu požiūriu. Tarybinė tematika, apipavidalinama liaudies muzikos apdarais, balsinės medžiagos sustiprinimas, specifinių solistų susiradimas, instrumentų derinimas, sceniniai dekoratyvinių rūbų sutvarkymas, koncertinės — pastatyminės formos išieskojimas — štai klausimai, laukią išsprendimo ir įgyvendinimo.

Jei Liaudies Ansamblis savo svarbią egzaminą garbingai išlaikė, tai Filharmonijos choriui šis uždavinys dar prieš akis. Choro gastrolių Maskvoje, kurios numatomos pavasarį, uždeda pareigą šio kolektyvo vadovams nedelsiant apsparvstyti šį reikalą ir imtis kruopštaus pasiruošimo.

Mūsų muzikinio gyvenimo vaizdas būtų nepilnas, jei neatžymėtume tai, jog mes praeitais metais savo svečiais susilaukėme tokių muzikiniai interpretacijoje meno įžymybių, kaip stalininės premijos laureatų V. Barsovos, Batūrino su rusų liaudies instrumentų orkestru, vadovaujamu Osipovo, stalininės premijos laureato Bethovenovo vardo kvarteto (Ciganovas, V. Širinskis, Borisovskis ir S. Širinskis), kurio koncertai Vilniuje bei Kaune buvo tiesiog kamerinės muzikos šventėmis, išgarsėjusio Piatnickio vardo rusų liaudies choro, ir eilės kitų didžiųjų tarybinių menininkų.

Ką 1946 metais nuveikė mūsų kompozitoriai? Juk nuo jų kūrybinio aktyvumo priklauso tolimesnė mūsų tarybiniai lietuviškosios muzikos raida, jos praturtinimas.

Lietuvos TSR nusipelnęs Meno veikėjas J. Gruodis po savo gerai pavykusių "Simfoninių variacijų" ėmėsi vėl stambios formos. Jis rašo pirmąją simfoniją. Reikia linkėti autorii kūrybinės ištvermės, kad kuo greičiausiai susilauktume naujos tarybinės simfonijos, kuri mūsų muzikinėje literatūroje (juk faktinai iki šiol mes neturime vieną A. Račiūno simfoniją) šis svarus indelis. Iš smulkesnių J. Gruodžio sukurtų veikalėlių atžymėtina daina mišriam chorui "Klaipėda" pagal A. Churgino žodžius.

Lietuvos TSR nusipelnęs Meno veikėjas J. Tallat-Kelpša parašė nemažai naujų veikalų. Iš jų ypač atžymėtinas pirmas mūsų muzikinėje literatūroje kvartetas — siuita mediniams pūčiamiesiems instrumentams, kuris pagrįstas mūsų liaudies muzikos motyvais. Be

to, jis parašė keturias parafrazes fortepionui, solistinių liaudies dainų su fortepiono pritarimu ir tarybinę dainą chorui "Didžioji laisvė", pagal V. Reimerio žodžius. Kompozitorius J. Tallat-Kelpša susiplanavo pagal S. Nėries kūrinių "Pomėgė apie Stalina", didelį muzikinį veikalą. Šis stambios formos kūrinys skiriamas Didžiojo Spalio tridesimtosioms sukaktuvėms.

Lietuvos TSR nusipelnęs Meno veikėjas K. Galkauskas rašo baletą ir sukūrė eilę tarybinių dainų, iš kurių "Atstąstym Gimdimio miestą", pagal V. Sirijos-Giros žodžius, jau dainuojama mūsų pajėgesniųjų chorų.

Ypač aktyviai pasireiškė mūsų jaunesniosios kartos kompozitorių atstovai. A. Račiūnas talentingai sukūrė, pagal Butkų Juzės žodžius, solo dainą "Penkmečio kurti", parašė dvi įdomias pjeses violončelei. Laikas gabiame kompozitoriui imtis operos formos. B. Dvarionas parašė, pagal S. Nėries žodžius, vykusią dainą "Sesuo žydruiji Vilija", originalaus, lietuviško braižo pjesę smuikui, temą su variacijomis fagotui ir eilę kitų. Kompozitorius nuo savo koncertinės uvertūros pasuko tvirtą tautinės muzikos, grindžiamos liaudies muzikos pagrindais, linkme. Šiuo požiūriu įdomi jo uvertiūra, stipri ir pjesė smuikui.

Lietuvos TSR nusipelnęs Meno veikėjas A. Klenickis rašė, pagal B. Daugaviečio libretą, iš partizaninės kovos, operos klavyrą. Pageidautina, kad greičiau būtų sukurta pirmas mūsų tarybinė opera. Be to, kompozitorius parašė ir styginį kvartetą, kuris dar laukia savo pirmo išpildymo.

Kompozitorius J. Karosas parašė eilę tarybinių tekstais dainų, bet geriausiai jo pavykęs darbas, tai koncertas fortepionui su orkestru. Šis veikalas mūsų muzikinėje literatūroje užims jam prideramą vietą.

Nemažą pluoštą tarybinių dainų parašė kompozitoriai J. Švedas, J. Pakalnis, St. Vainiūnas, K. Kaveckas, D. Andriulis. Iš geriau pavykusių ir prigryjančių reikia atžymėti J. Švedo "Pirmyn laisvoji Lietuva," J. Pakalnio "Kietas mūsų plienas," pagal S. Nėries žodžius, St. Vainiūno "Jaunimo daina," pagal E. Mieželaičio žodžius, K. Kavecko "Dangus gimtinės," pagal A. Venclovos žodžius ir "Daina Tarybų Lietuvai," pagal E. Mieželaičio žodžius bei eilę kitų. Atskirai reikia atžymėti Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo J. Švedo padarytą didžiulį darbą tvarkant bei kuriant sudėtingą Liaudies Ansamblio repertuarą.

Charm Beauty Salon
6819—14th Avenue
KENOSHA, WIS.
Viskas Ko Reikia Grožio Kultūrai
Savininkė
WILMA SMITH
Phone 23002

L. Prūseika Maršrutavo LLD 7 Apskrieties Ribose

Worcester, Mass. — LLD 7-to Apskričio ribose maršrutavo d. Prūseika. Aplankė visas kolonijas ir pasakė gerą prakalbą. Pas mus pasakė gerą prakalbą 27 d. balandžio, o draugišką pasikalbėjimą turėjom 28 d. balandžio. Abu susirinkimai buvo pasekmingi iš visų pusių. Prūseika nurodė kaip tarybininkai kaulina iš žmonių pinigne neva Lietuvos "išvadavimui."

Po pirmojo karo jie pristatė visokių bendrovių su iš žmonių išviltais pinigais, o kur šiandien tos bendrovės? Subankrutino visos! Turėjo jie ir Lietuvą ir ta buvo subankrutyta. Jie tiek tarybininkai kaulina, kiek jie mato savo ausį.

Plačiai kalbėjo apie Amerikos darbininkų gyvenimą ir kovas. Sakė, tik pilnai organizuoti darbininkai tegali sulaukyti reakciją. Taipgi aiškino ką davė lietuviams kultūriniai atsiradimas spausdintos knygos ir kokią padarė lietuvių padarė per keturis šimtus metų su spausdintu žodžiu. Ragino visus priklausyti prie Lietuvos Literatūros Draugijos, skaityti ir remti savo darbininkų spaudą.

Atcuodami d. Prūseikai už sveikinimą apodismentais ir per jį diemraš "Vilni" pasveikino su visa šimtaine. Kadangi įžanga buvo velni, tai lėšų padengimui aukėjo po \$1: D. G. Jusius, P. Butkevičius, J. Senkus, M. Sukackienė, J. M. Lukas, M. Mickevičienė, J. Dovidonis ir A. Mankūnė. Po 50 centų: M. Stankūnė, L. Ausėjienė, F. Mazurka, L. Valančauskas, K. Valontukevičia, I. Lazaravičia, P. Kukulviečienė, P. Siušas, J. Daugėla, M.

Norkienė, J. Gustaitis, G. Kanapakis, K. Kosulis, J. Balasis, J. Jaškevičius ir B. Mizara. Viso su smulkesnėmis aukomis sudėta \$2176. Publikai ačiū už aukas, o d. Prūseikai už puikią prakalbą, kurios Worcesteriečiai laukėme per septynerius metus.

J. M. L.

Dar Vienas Aktorius Mato "Raudonuosius" Filmų Industrijoje

LOS ANGELES, geg. 16.—Aktorius Adolphe Menjou, studijų savininkas Jach Warner ir autorius Rupert Hughes Thomaso komitete liudijo prieš "komunistų įtaką" Hollywoodo. Aktorius Menjou, nors nepriduodamas faktų, teigė, kad tarp filmų direktorių, kurių didėli dalis uždirba po \$30,000 į savaitę, yra daug komunistų. Aktorius Hughes sakė pridavęs komisijai kai kurių direktorių komunistų partijos kortelių numerius, kuriuos, kaip jis teigė, jis "išgavo".

SYDNEY.—Australijos karinis teismas Babuale nutėsė 10 tokių kalėjimo japonų generolų Iltosai Inamura, kuris pasizymėjo karinių belaisvių kankinimu.

SPRING'S HERE!

American Red Cross Photo
A wheel chair patient in a redwood hospital heads for springtime sunshine and Red Cross recreational activities.

SMAGIAUSIA UZEIGA KENOSHOJ
YRA
WALTERIO ŠLIAGERIO UZEIGA
ALUS—VYNAS—DEGTINĖ—UZKANDZIAI
5601—24th Ave., Kenosha, Wis.

SOUTHWEST FOOD MARKET
POVILAS SPRINDIS, Sav.
Groseris—parinkta mėsa—daržovės—vaisiai
Zemniausias kainos ant parinktu produktų.
Specials pardavimas ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.
6603 — 33rd AVENUE, KENOSHA, WIS.
Phone No. 2-1415

DIDŽIAUSIA IR GRAZIAUSIA UZEIGA
HAPPY HOUR CLUB TAVERNAS
125 pėdų ilgio moderniškai įrengtas baras
Kas Vakaras orkestras šokinim
154 S. GENESEE STR.
WAUKEGAN, ILL.
Boleslovas Masiliūnas Savininkas.

LIETUVIŲ LIAUDIES TEATRAS ĮSTEIGTAS, PRADEDA VEIKTI

Teatrinės Veiklos Pastatymas Ant Labiau Ideologinių Pagrindų Nusibrėžtas Siekiu

Po visos eilės susinteresuotų asmenų ir grupių pasitarimų, pasikabėjimų ir diskusijų, kurie buvo vesti per paskutinius kelis mėnesius, Lietuvių Liaudies Teatras Chicagoje vakar buvo galutinai įsteigtas. Steigiamajame susirinkime, Lietuvių Auditorijoje, dalyvavo grupė artistų, chorų atstovų ir meno darbuotojų.

Buvo nurodyta, kad pastovaus teatro įsteigimo mintis yra naujauja, kad ji pakartotinai buvo kilusi per metus. Tam tikrais laikotarpiais toks teatras "de facto" jau Chicagoje yra gyvavęs, kuomet įvairių pažangių chorų ir meninių grupių artistai bendromis jėgomis pastatydavo veikalų scenoje.

Vakar įvykęs steigiamasis susirinkimas vien įkunjio tuos konkretiškus pastovaus teatro sudarymo planus, kurie paraleliai buvo išdirbti ir išaugę eilėje grupių: LMS centre, LMS vietiniame apskrityje ir atskiruose choruose.

Faktas, kad panašūs planai buvo vienu metu iškilę visoje eilėje grupių, tarnavo steigiamajam susirinkimui įrodymu, kad tokio teatro būtenybė egzistuoja.

Gyvos Diskusijos

Iniciatorių grupės vardu pirmininkavęs J. Sakalas trumpai apibūdinus nubrėžtus planus prašė visų pareikšti savo nuomones. Gyvos diskusijose, kurios sekė, paaiškėjo, kad visi pastovaus teatro įsteigimo laiko reikalingumą, bet daugiau nuomonių pareiškta dėl pobūdžio, — ir gan skirtingų.

Po gyvo, ir laiks nuo laiko karšto, nuomonių pasikeitimo prieita išvados, kad Liaudies Teatras pirmoje eilėje savo dėmesį kreips į trumpas, dienos temos aktualias pjeses, vaizdelius, parodijas arba satyras, daugiausia anglių kalboje. Nurodyta, kad medžiagos tokios rūšies teatrinė veikla yra tiek ir tiek panašios teatrinėse grupėse, kurios veikia prie unijų kultūrinio skyrių ir pažangių organizacijų. Numatoma, betgi, teatru nesikirti į dvi nepriklausomas sekcijas (anglų ir lietuvių kalbos), kaip buvo kai kurių iškelta mintis. Dvi grupės vieno teatro ryšose veiks lygiagrečiai, pasikeičiant artistais, kada reikalinga, ir bendrai veiklę derinant. Lietuvių kalbos sekcija koncentruosis ant gerų dramų ir sieks bus ne tiek kiekybė, kiek kokybė, ne vaidinimų dažnumas, bet kвалitetas.

Abi grupės kartu turės bendro lavinimosi susirinkimus. Nutarta pritraukti pastovius menininkus-piešėjus (dėl reikalingų dekoracijų), muzikinius patarėjus, režisiorius ir tt. Bus dėdomas pastangos kuo greičiau susirūsti su bendrai

amerikietišku meno veikimu, kviesiti paskaitininkus ir laikinus režisierius.

Organizacinis Kūnas

Priešus bendros minties dėl teatro pobūdžio steigiamasis susirinkimas perėjo prie faktinio organizacijos įkurimo. Buvo priimtas siūlymas sudaryti du lygiagrečius valdybos kūnus: organizacinę valdybą ir planavimo arba tūrinio komisiją. Valdyba paskirti užduotiniai praveisti nusibrėžtus organizacinius darbus, o minimali komisija galutinai apdirbti teatro pobūdį, sueti į ryšius su reikalingomis meno grupėmis ir patiekti pirmus veikimo planus.

Susirinkimo sekretoriaus J. Karvelio paskelbimu sekamieji asmenys tapo išrinkti. Valdybą: V. Andrusis, vicepirmininku; J. Pateckas, pirmipirmininkas; M. Chipas, sekretorė; H. Yuska, išdininė; A. Svitovis, fin. sekretorė. Planavimo komisijon: L. Jonikas, Jr.; R. Baranas, J. Stulgaitis, Jery Keller, A. Nedvaras, J. Doriene ir H. Yuska.

Menininkų Ir Darbo Tarka

Teatro steigiamasis susirinkimas nurodė, kad prie Liaudies Teatro raginami prisidėti ne vien lošėjai, kurie numato pasirodyti scenoje, bet kiekvienas kuris jaučiasis galįs kuom nors prisidėti: menininkai, drabužių dirbėjai, muzikai, patarėjai, scenaristai, staliai, elektristai, grimumotojai ir tt.

Ateinanti Sekmadienė Iykyk Svarbi Konferencija

Kas diena darosi opesniu ateivių teisygių niuomenis reikais. Reakcinis elementas mąjasi prieš darbo unijas, pažangias organizacijas. Tačiau pirmiausia ir gal svarbiausia jie turi sau užtikla pulti ateivius, kaip Hitleris puolė žydus. Pulti unijas nėra taip lengva, nes jos yra organizuotos ir prieš organizuotą kūną sunku kovoti. Tad jie pirmiausia puls silpniausią gyventojų dalį, ateivius, o ypač nepiliečius. Kad atremti laikui tą puolimą, reikėjo organizuoti ir kovoti kuomet dar nebuvo.

Tarptautinio Apšvišinimo Komitetas šaukia konferenciją tuo reikalu, kuri įvyks gegužės 25 d., 1 v. po pietų, Hull House svetainėje, 800 So. Halsted st. Visos organizacijos turėtų būtinai pasistūti delegatus. Jei kuri neturės susirinkimo, turėtų bent valdyba atstovauti.

Si konferencija nėra pripuolamas dalykas, bet būtinas reikalas, tad stengkimės padaryti skaitlingą.

Kam rūpi apšvieta ir darbo žmonių gyvenimo pagerinimas, stokite į vilniečių seimą, skaitykite "Vilni".

Gražiai Pradėtas Vaikučių Mokinimo Darbas

Šeštadienį, 12 v. dienos, Mark White Square svetainėje, įvyko pirmos vaikų mokyklės pamokos. Nežiūrint, kad oras buvo lietingas ir komisija jau manė, kad pamokos neįvyks, bet susirinko gražus būrelis vaikų ir turėta dainų pamokos. Mokytoja Agotėlė Kenstavičienė gražiai vaikų mokinimo daineles. Gražiausia buvo tas, kad 4-5 metų vaikučiai taip puikiai dainuoja, kad stebino komitetą.

Buvo ir didesnių, vieni kartu dainavo, kiti tik stebėjo. Didesnieji išsireiškė, kad jie norėtų turėti atskirą klasę, kurioje būtų dėstoma lietuvių rašyba ir kalba.

Komitetai pažadėjo, kad sekančiose pamokose, kurios įvyks gegužės 24 d., 1 v. po pietų, toje pačioje vietoje, turėtų atskiras pamokas ir, ir pamokinti lietuvių kalbos ir rašybos.

Tiesa, kad pasitaikė prastos oras, bet nevisi jo prastumo nusigando ir štai kurie jau dalyvavo pamokose: Elaine Zienis, Leonard Plečkaitis, Judith Plečkaitis, Rich Stukus, Walter Doren, Marilyn Soham, Penny Batutis, Charles Batutis, Johana Petrusis ir keletas kitų, kurie tik stebėjo ir laukė, kad ateitų didesnis šaukis iš didesnių, kurie mokinsis lietuvių kalbos.

Reikia tikėtis, kad šis pradėtas darbas nenueis niekais; motinos ir tėvai pasistengs atvežti vaikučius ir duos jiems gerą išmokti lietuviškų dainų, šokių, muzikos ir kalbos.

Visiems patiko Agotėlės mokinimo būdas. Ji taip švelniai, maloniai su tais mažyčiais kalbasi ir moka juos suprasti ir priimti prie jų širdelių, kad tie vaikučiai ją skaito geriausia drauge.

Gero pasisekimo Agotėlei tame kliniame ir garbingame darbe!

Komiteto Narė M. P.

Western Electric Co. Pakelė Algas Po 11 1/2% į Valandą

Western Electric Co. ir Communication Equipment Workers Union be streiko susitaikė pakelti 26,000 darbininkų po 11 1/2% į valandą. Kompanija sako, kad jai teks išmokėti algoms darbininkams \$6,000,000.

Aukščiau minėta unija nieko bendro neturėjusi su telefono darbininkų unija bei pačiu streiku.

Iš kompanijos aiškinių galima suprasti, kad ji neva atidėkodama tiems darbininkams, kad jie neprisiidė prie streiko, pakėlė algas. Tikrenybėje, kompanija manė, kad darbininkų vienigumas ją privers tai padaryti, tai nuduodama gerą tai padarė.

Is LLD 19 Kuopos Susirinkimo

Gegužės 16 dieną įvyko LLD 19-tos kuopos susirinkimas. Narių atsilankė nerperdaugiausia. Buvo tikėtasi kur kas daugiau. Tačiau visiena buvo apsparvartai eilė svarbių klausimų, kurie liečia kuopos veiklą.

Išrinktas delegatas į Tarptautinio apšvišinimo konferenciją, kuri įvyks gegužės 25 d., 1 v. po pietų, Hull House. Delegatu išrinktas Jonas Pateckas. Nutarta pasveikinti tą konferenciją su \$5.00.

Buvo pakviestas svečias iš Brazilijos pakalbėti. Jis savo kalboje nurodė kokius sunkumus turėjo pergyventi Brazilijos lietuviai spaudos klausime. Karo metu jiems buvo uždrausta skaityti gimtoje kalboje bile raštas, o apie laikraščius, tai negalėjo nei svajoti.

Iš jo kalbos susidarė įspūdis, kad braziliečiai jau pergyveno tai, ką mūsų šalies ponai nori mums paruošti. Tie pradeda ruošti įvairius įstatymus prieš ateivius, kurie laikui bėgant gali priplygti braziliečiams. Žinoma, tam galime pastoti kelią, jei vieninai kovosime ir nedaleisime reakciniam elementui pasigrobtį visą šalies vairo.

Po susirinkimo dalis dalyvių nuvyko į veterinarų vakarą.

Senas Narė.

Kur Galima Pirkti Bilietu Alice Stephens Choro Koncertui

Alice Stephens Singers mergaičių choro koncertas įvyksta pirmadienį, gegužės 26 d., Orchestra Hall Salėje, Monroe ir Michigan. Koncertas dalyvaus kaip solistė garsi Metropolitan operos žvaigždė, Anna Kasėkas.

Bilietai šiam nepaprastam parengimui yra platinais iš anksto. Visi bilietai ložoms (boxams) ir bilietai po \$3.60 jau yra išparduoti. Dar galima gauti bilietų už \$2.40 rezervuotoms vietoms, ir \$1.80 taipgi \$1.20 nerezervuotoms vietoms.

Klauskite bilietų pas choro nars. Jei choro narių nežinote, užsiakykite vietas šaukdami p. Alice Stephens studio, Harrison 2303. Pradant gegužio 17-ta bilietus bus galima gauti ir Orchestra Hall Box Office.

Koncertas prasidės lygiai 8:15 valandą vakare.

Perspeja Busy Kompanijas

Miesto Taryba įsakė Blue Bird Transportation, Inc. ir Parmelee Transportation Co., kad pasimokėtų miestui takus iki sekancio trečiadienio, kitaip joms bus uždrausta vartoti sustojimo vietas ir abelnai važiuotė.

Tas patvarkymas jau buvo padarytas praiteama spatio mėnesyje, ant kurio spatio dabar remiasi ir reikalauja atlyginimo.

Reikalauja Is Miesto Uzmoketi \$25,000

Gruodžio mėnesį Leo Soltysiak, 2841 Keeley st., eidamas gatve 3065 So. Throop st., puolė ir susizeidė. Gatvė buvo duobeta.

Dabar jis reikalauja iš Chicago miesto, kad jam sumokėtų \$25,000 už susizeidimą.

Siandien Roselandietes Turės Paskutines Pamokas

Artėjant vasaros sezonui, Roseland Motery Choras nusitarė imti atostogas. Tad šiandien, gegužės 19 d., 7:30 v.v., 10413 So. Michigan ave., įvyks paskutinės sezono pamokos. Prašome visų choro narių dalyvauti tose pamokose.

Po pamokų bus vaišės — "šurum burum. Prašome ne vien choristič, bet ir choro remėjų dalyvauti ir kartu linksmi vakarą praleisti.

K. Keturakienė.

Teisejas Nubaudė Namų Savininką

Mrs. Kathryn Wood, 1736 W. Barry gavo žinią nuo savo motinos, kuri gyvena Kentucky, kad ji rimtai serganti. Mrs. Wood išvyko prižiūrėti motinos 14 d. kovo Jai išvykus namo savininkas Stanley Serwitz apsigyveno jos bute ir neپرėmė randos, nors Wood sinus bandė per tris kartus užmokėti randą.

Teisėjas Philip L. Sullivan padarė nuosprendį, kad Mrs Wood turi teisę grįžti į savo butą ir temokėti randą tik nuo gegužės 2 dienos.

Moterys Turės Draugišką Pavasarinę Puotą

Amerikos Motery Kongreso, Chicago skyriaus, grupė turės pavasario sezono arbatėlis puotą. Ji įvyks gegužės 25 d., 4 v. po pietų ir tęsis iki 7 v. vak. Ida E. Wells namų projekte, 830 E. Pershing rd.

Aukščiau minėta puota yra rengiama tam, kad užmegz rasinį draugiškumą. Teje puotoje bus įvairių tautų ir rasių motery. Taipgi bus įvairių kalbėtojų. Įžanginę kalbą pasakys skyriaus pirmininkė Rheua Pearce.

Turės gražią menišką programą. Ją pldys žymios dainininkės ir muzikės.

REAL ESTATE FOR SALE

PARDAVIMUI BEAUTY SALON

Gerai išdirbtas biznis. Gera vieta. Parduoda dėl sveikatos priežasčių. Fone, Olympe 4599 (28c)

PARDAVIMUI

Paroduodu taverną 5627 W. Madison St. Biznis geras. Tiek vienas tavernas bloke. Kadangi turu tik taverna, tai parduodu ta. Parduosiu nebrangiai, tik už esamą inventorių.

FELIX GELBUTAS.

Parsiduooda "Show case", nemažos mėsos, naudingas bile krautuvių, turintis kam reikalingas tokis "show case" sudėtingai įvairių daiktų, krepkietes — 2116 S. Halsted St. Phone: Victory 7323.

PARDUODUO GRAZUS BOTOS

Naujai tik padavotuos 12 pldų ilgio ir 44 coliu pločio. Galima pridėti motora. Kam reikalingas tokis butas, kreipkitės — A. ROMANAS, 501 E. 91st St., Chicago 19, Ill.

Pranešimai iš Kitur

DETROIT, MICH.

Motery Pažangos Klubo susirinkimas įvyks serodai, 21 d. gegužės, 7:30 vakara, 4097 Foster St. Nares, visos dalyvausime ir nauji kviesime prisirašyti. Mūsų klubas labai svarbią rolę darbininkų judėjime.

Sekr. V. Smalstienė. (17c20)

ROCHESTER, N. Y.

Toronto meno Mėgėjų sąvaidin dviejų veiksma komedija "Zentas iš Amerikos" gegužės 24 d., 7:30 val. vakara, Gedimino svetainėje, 575 Joseph Ave. Rengia LLD 30 kuopa Liaudies Balsai parvai. Po peršavimo bus šoukai. Kviesiami visi dalyvauti.

Rengimo Komisija. (19-22)

Vietiniai Pranešimai

BRIGHTON PARK

L.L.D. 104-tos kuopos susirinkimas įvyks gegužės 19 d., 7:30 val. vakara, svetainėje—2417 W. 43rd St. Bus svečias iš tolimosios kolonijos ir jū duos raudoną vėrinėmisi raudoną lietuvių gyvenimą. Tad visi nariai dalyvausite susirinkime ir kitus paraginkite, kad dalyvautų.

Sekr. P. Dauderis. (15c19)

"Vilnius" Bendrovės Direkt. Susirinkimas

Gegužės 19 dieną, 8 val. vakara, "Vilnius" svetainėje, įvyks "V." Bend. direktorių susirinkimas. Tad visi senj ir nauji direktoriai dalyvausite susirinkime, nes turėsim išrinkti naują valdybą.

A. Maziliauskas, Pirm. M. Batutis, Sekr. (16c19)

JOS. F. BUDRIK INC.

Didelė Krautuvi RAKANDAI, RADIO IR JEWELRY

Visi departmental patalpinai viename baltame name. 1947 meti Radios nuo \$30.00 iki \$40.00. TELEVISION setai po \$275.00 ir aukščiau.

Elektriniai dulkių valytuvai, Elektriniai šaldytuvai, skalbiamos mašinos, elektriniai peiliai, siūlytiniai peiliai, gaminiai peiliai, rasomosis mašinos.

Krautuvių atarda košna diens ir vakarais: Pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį iki 9 val. vakara. Budriko leidiamas Radio valandose kas sekmadienį iki WCFL, 1000 iki radio stoties 12:30 val. vak. o ketvirtadienio vakare iš WHFC, 1450 iki, 7 val. vakara.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St.
Tel. CALUMET 7237
Chicago 8, Ill.

Witty Witticism

Susimildamas garneli, ar negalėtumi mane išmesti prie KETURI KLUBO?

Kenstavičiai
718 W. 31st St.
VICtory 0840

Geriausia dovana draugui bei giminei, tai užprenuota "Vilnius". Nes ji teiks teisingiausias žinias visai jo seimai per išitus metus.

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LA Fayette 3210
Res. Tel. REPUBLIC 0054
Jei nu nestalpeja —
Šauk KEDZIE 2868

VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais.
Trečiadienio vakarais ir Sekmadienis pagal susitarimą.

TELEFONAS YARDS 3146

DR. V. A. SIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Sventadieniais 11-12.

OFISO TELEFONAS: YARDS 4787
NAMU TEL. — PROSPECT 1930

DR. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4, ir nuo 6 iki 8 vakarai; Nedėl. Sėd. ir Subat vakarais tik pagal sutartį.

OFISO TELEFONAS: VILNIEKIS 0036
NAMU — BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 P. M.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Phone: YARDS 5921
Residencijos — KENWOOD 5107

DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valand.: 1 iki 3, ir 6:30 iki 8:30 P.M.
Trečiadienį ir šėd. nuo 1 iki 3 popiet.
Rez. 428 S. Kimbark

PHONE GROVEHILL 3111

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakara

Phone Yards 7772

DR. B. C. BRUZAS
DENTISTAS
4003 Archer Ave.
(Arti Clubas)
VALANDOS: nuo 9 ryto iki 8 vakara
Trečiadieniais susitarus.

TELEFONAS YARDS 2240

DR. C. Z. VEZEL
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
VALANDOS:
9 ryte iki 8 vak. Trečiadien susitarus.

TELEFONAS YARDS 2993

VALANDOS:
9:30 iki 12; 2 iki 5 ir 8:30 iki 9.
Nėra valandų Trečiadieniais.

For Voltage Regulators
FRANK'S 610 W. 35th ST.
(35th & Union Ave.)
& YARDS 6701

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

1887 metais, gegužės 25 d., buvo priskirtas Jefferson kaimelis keturkampės mylios didžio, prie Chicago miesto.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Geriausias Proga

Jei turite pardevimui nama, bižnį, ar šike, tai skiebitės "Vilnyje", — turėsite pasakes.

Taipgi jei nori gauti darbininko ar darbininkę — pasakelbe "Vilnyje".
Biznio reikaisms kreipkitės "Vilnius" Administracija.
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.